

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11, fax (68) 325 37 45
e-mail sekretariat.zgora@lwzkz.pl
www.lwzkz.pl

ZR.5144.27.2020

**Parafia Rzymskokatolicka
pw. Św. Jadwigi Śląskiej
ul. Świerczewskiego 6
66-600 Krosno Odrzańskie**

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a oraz art. 36 ust. 1 p. 1 i 3 oraz ust. 2a i 3, a także art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2020 r., poz. 282, t. j., ze zm.), stosownie do § 13 Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609, t. j.), oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256, t. j., ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez ks. Zbigniewa Samociaka Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 18.12.2020 r.

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

prowadzenie badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich oraz podejmowanie innych działań przy **organach piszczałkowych w kościele pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim**, wpisanych do rejestru zabytków pod nr L-B-142 poz. 13, w następującym zakresie:

I. Prace przy instrumencie:

1. Rozmontowanie organów. na podzespoły, przewiezienie do warsztatu organmistrzowskiego, ich oczyszczenie i zakonserwowanie.

Przed przystąpieniem do prac demontażowych należy wykonać szczegółową dokumentację fotograficzną i wraz z opisem przedłożyć Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

2. Przegląd wiatrownic polegający na oczyszczeniu ich wnętrza, uszczelnieniu, zakonserwowaniu, poddaniu impregnacji przeciw działaniu szkodników drewna i wymianie wszystkich niezbędnych części.

Należy bezwzględnie zachować wszelkie historyczne inskrypcje i oznaczenia.

3. Restauracja stołu gry.
4. Odrestaurowanie kieszonek wentyli poprzez nowe oskórowanie i wymianę filcowo-skórzanego krążka domykającego.
5. Oczyszczenie wszystkich rodzajów piszczałek.

Przed przystąpieniem do prac przy piszczalkach należy przeprowadzić badania techniczne i porównawcze oraz wykonać szczegółowy plan rekonstrukcji na bazie uzyskanych wyników (mierzury, stopy metali, kształty labiów, grubości blach, sposoby strojenia) i przedłożyć do akceptacji Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

6. Zakonserwowanie piszczałek drewnianych przeciw szkodnikom drewna.
7. Wyprostowanie i polutowanie piszczałek metalowych.
8. Uzupelnienie brakujących piszczałek wykonanych w stylu epoki na podstawie przekrojów mierzuracyjnych, opracowanych na podstawie wewnętrznych przekrojów zachowanych piszczałek w poszczególnych głosach.
9. Oskórowanie wszystkich miechów.
10. Oczyszczenie i uszczelnienie kanałów powietrznych.
11. Naprawa i rekonstrukcja piszczałek prospektowych i pokrycie ich zewnętrznej powierzchni powłoką aluminium w płatkach.
12. Oczyszczenie i konserwacja wewnętrznej strony obudowy organów.
13. Zamontowanie wentylatora wraz z panewkowym silnikiem do zasilania powietrznego organów.
14. Transport i montaż poszczególnych elementów instrumentu w odpowiednie miejsca.
15. Strojenie i kompleksowa intonacja instrumentu.

II. Prace przy prospekcie organowym:

1. Demontaż obiektu, przeprowadzenie inwentaryzacji fotograficznej i opisowej demontowanych elementów.
2. Przewiezienie obiektu do pracowni.
3. Odkurzenie i oczyszczenie z zanieczyszczeń.
4. Pobranie materiału do badań stratygraficznych, fizyko-chemicznych, oraz mikrobiologicznych.

Przed przystąpieniem do dalszych prac należy przedłożyć w biurze Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków opracowanie zawierające:

- wyniki badań obiektu z zakresu historii i historii sztuki,
 - wyniki badań technologiczno-konserwatorskich,
 - interpretację ww. badań wraz z wnioskami, w odniesieniu do historii obiektu i datowania warstw,
 - opis i ocena wcześniejszych prac przy obiekcie,
 - określenie warstw technologicznych proponowanych do usunięcia wraz z uzasadnieniem oraz akceptację ww. przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
 - uszczegółowienie sposobu i zakresu prowadzenia prac restauratorskich w oparciu o wyniki badań i rozpoznanie stanu zachowania obiektu.
5. Usunięcie wszelkich wtórnych elementów z oryginalnej konstrukcji prospektu.
 6. Wykonanie prób na rozpuszczalniki i środki do usuwania przemalowań celem wyboru odpowiedniej metody.
 7. Usunięcie przemalowań po ustaleniu warstw pierwotnych.

8. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.
9. Wzmocnienie strukturalne konstrukcji poprzez impregnację i utwardzenie.
10. Ewentualna wymiana całkowicie zdegradowanych fragmentów drewna i uzupełnienia ubytków, wraz z ich zabezpieczeniem.

Zakres proponowanych wymian należy przedstawić do akceptacji przedstawicielowi Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

11. Nałożenie warstw gruntów i odpowiednie ich opracowanie, oraz uzupełnienie warstwy malarskiej.
12. Przygotowanie powierzchni i rekonstrukcji złoceń z zachowaniem oryginalnych materiałów i techniki wykonania.

Dobór techniki rekonstrukcji należy przedstawić w formie prób przedstawicielowi Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do zaakceptowania.

13. Barwienie i zabezpieczenie powierzchni drewna, zgodnie z wynikami badań konserwatorskich.
14. Przewiezienie i montaż obiektu w kościele.

Ww. badania i prace konserwatorskie i restauratorskie przy instrumencie organowym zostaną wykonane zgodnie z programem badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich autorstwa organmistrza Pana Adama Olejnika z 2016 r.

Ww. badania i prace konserwatorskie i restauratorskie przy prospekcie organowym zostaną wykonane zgodnie z programem badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich autorstwa dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki Panią Urszulę Dąbrowską z 2016 r.

Termin ważności pozwolenia: 31.12.2025 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 13 wyżej cyt. rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez inwestora następujących obowiązków:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- obowiązku wykonywania badań konserwatorskich oraz kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy,
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prowadzącej badania konserwatorskie i kierującej pracami konserwatorskimi i restauratorskimi:
 - imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej badania konserwatorskie przy zabytku,
 - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,
 - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej

wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,

- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac konserwatorskich i robót budowlanych,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zawiadomienia i dane, o których mowa powyżej należy kierować na adres poczty elektronicznej sekretariat.zgora@lwz.pl lub faksem na nr 68 325 37 45.

u z a s a d n i e n i e

W dniu 18.12.2020 r. ks. Zbigniew Samociak Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim wystąpił do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie prowadzenia badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy organach w kościele pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim,

W związku z tym, iż planowane prace dotyczą zabytku ruchomego – organów piszczałkowych z kościoła pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim, wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod nr L-B-142 poz. 13, zgodnie z artykułem 36 ust. 1 p. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie badań oraz prac konserwatorskich i restauratorskich wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Organy piszczałkowe eksponowane w kościele pw. Św. Jadwigi Śląskiej ustawione są na emporze organowej. Barokowy prospekt jest drewniany, architektoniczny, jednosekcyjny i dwukondygnacyjny, wsparty na wysokiej skrzyni, podzielony na trzy, zwieńczone trójlistnymi sterczynami segmenty. Segment środkowy, najniższy, zawiera dwa, zamknięte półkole pola piszczałkowe. Instrument jest pięćdziesięciosześcioletni, o trakturze pneumatycznej, wiatrownicach stożkowych, z kontuarem wbudowanym w przednią ścianę szafy organowej. Miechy magazynowe napędzane są elektrycznie. Instrument zbudowany został w 1720 r. przez Johanna M. Rödera. W 1853 r. został przebudowany przez F. Schulza, a w 1886 r. naprawiał je W. Sauer. Ok 1930 r. firma W. Sauera zamontowała nowy instrument, przy zachowaniu barokowego prospektu.

Jak stwierdzono w rozpoznaniu dokonany przez konserwatora dzieł sztuki Panią Urszulę Dąbrowską prospekt organowy jest w stanie zachowania uzasadniającym konieczność podjęcia prac konserwatorskich i restauratorskich w pełnym zakresie. Wtórne powłoki malarskie są spękane, część elementów dekoracyjnych została uszkodzona, lub jest brakująca. Głównym założeniem planowanej konserwacji jest przede wszystkim właściwe rozpoznanie, odsłonięcie i wzmocnienie substancji zabytkowej. W tym celu przeprowadzone

zostaną badania konserwatorskie, które pozwolą dogłębnie rozpoznać obiekt. Ponadto, planowane prace pozwolą zabezpieczyć zabytkową substancję przed niszczeniem. Utrwalenie i wzmocnienie struktury oraz zabiegi restauratorskie pozwolą na odtworzenie pierwotnego wyglądu obiektu.

Jak ustalono, na podstawie załączonej do wniosku dokumentacji autorstwa A. Olejnika, zachowana materia elementów konstrukcyjnych instrumenty jest w wysokim stopniu oryginalna (poza brakami w materiale piszczątkowym oraz głosowym). Istnieje jednak konieczność zrekonstruowania elementów zdekompletowanych, zdewastowanych czy też uszkodzonych. Celem planowanych prac jest przywrócenie dawnej świetności instrumentu, z przeznaczeniem go do obsługi liturgicznej i koncertowej, z zachowaniem wszelkich sprawnych jego elementów konstrukcyjnych.

Autorem programu prac konserwatorskich przy prospekcie organowym jest Pani Urszula Dąbrowska, specjalista w dziedzinie konserwacji dzieł sztuki. Program prac został zaakceptowany pod względem merytorycznym. Zgodnie z jego założeniami, planowane działania obejmą pełny zakres prac badawczych, konserwatorskich i restauratorskich, których wynikiem będzie przywrócenie walorów estetycznych i wartości artystycznych oraz uczynienie zachowanych wartości historycznych i naukowych. Program prac przy instrumencie opracował Pan Adam Olejnik dyplomowany organmistrz, uprawniony restaurator organów. Program prac został zaakceptowany pod względem merytorycznym. Z uwagi na fakt, iż planowane prace dotyczą cennego obiektu, w sentencji decyzji określono obowiązki Inwestora, które należy spełnić dla umożliwienia sprawowania właściwego nadzoru konserwatorskiego nad prowadzonymi pracami. Do wprowadzenia warunków w decyzji upoważniają konserwatora zabytków m.in. przepisy wyżej cyt. Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., a także zapisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

Wobec powyższego na podstawie na podstawie art. 36 ust. 1. p. 1 i 3, art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Informuję, że:

1. Wojewódzki Konserwator Zabytków, zgodnie z art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania robót określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
2. pozwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia, po jego wydaniu, nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, robót, badań, innych działań, stosownie do § 13 wyżej cyt. rozporządzenia.

pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, chyba, że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z zadaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

Z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
A. Skowron
mgr Agnieszka Skowron
Kierownik Wydziału
ds. Inspekcji Zabytków Ruchomych

Otrzymuje:

- ✓ 1. Adresat, w zał.:
- 2 egz. programu prac autorstwa A. Olejnika,
 - 1 egz. programu prac autorstwa U. Dąbrowskiej.

Do wiadomości:

1. Zielonogórsko-Gorzowska Kuria Diecezjalna, pl. Powstańców Wlkp. 1, 66-001
Zielona Góra
a/a (14212) opracowała: K. Idryjan, 1.10.2020 r.

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł
tytułem udzielonego pozwolenia na rachunek
Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 18.12.2020 r.
Karolina Idryjan – Kierownik Wydziału
Inspekcji Zabytków Nieruchomych WUOZ w Zielonej Górze